

Granskning av likvärdig skola

Trollhättans Stad

Building a better
working world

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund.....	4
1.2. Syfte och revisionsfrågor	4
1.3. Revisionskriterier	4
1.4. Metod.....	4
1.5. Avgränsning och ansvarig nämnd.....	4
2. Utbildningsnämndens resursfördelningsmodell	5
2.1. Utbildningsnämndens ansvarsområde	5
2.2. Resursfördelningsmodellen i Trollhättans stad	5
2.3. Resursfördelningsmodellen i grundskolan.....	5
2.4. Resultat av resursfördelningsmodellen	8
2.5. Vår bedömning.....	11
3. Uppföljning	12
3.1. Uppföljning av resursfördelningsmodellen	12
3.2. Vår bedömning.....	12
4. Åtgärder för att säkerställa en likvärdig utbildning	13
4.1. Beslut om likvärdig skola	13
4.2. Vår bedömning.....	13
5. Samlad bedömning	14
5.1. Bedömning utifrån revisionsfrågorna.....	14
5.2. Slutsatser	15
Bilaga 1. Resursfördelning 2023	16
Bilaga 2. Bakgrund	17
Bilaga 3. Revisionskriterier	18
Bilaga 4. Källförteckning	19

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Trollhättans Stad genomfört en granskning avseende likvärdighet inom skolan. Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning till stadens skolor, det vill säga i enlighet med skollagens bestämmelser om likvärdig utbildning.

Trollhättan är en segregerad stad vilket även syns i stadens skolor. För att bryta segregationen och stärka likvärdigheten i utbildningen har utbildningsnämnden beslutat om en större organisationsförändring som genomfördes under hösten 2021. Granskningen visar att det är än så länge för tidigt att dra några långtgående slutsatser kring vilka effekter som beslutet kommer att generera. Preliminära uppföljningar indikerar dock en positiv utveckling utifrån beslutet.

Utbildningsnämnden har fastställt en resursfördelningsmodell som syftar till att kompensera för barn och elevers olika förutsättningar och behov. Utöver en grundtilldelning baserat på elevantal och årskurs, innehåller resursfördelningsmodellen också socioekonomiska omfördelningsfaktorer som kompenserar för bland annat utländsk bakgrund och vårdnadshavares utbildningsbakgrund.

Trots den sociala omfördelningen finns stora skillnader vad gäller resultaten och lärarbehörigheten mellan skolor. De skolor som erhåller mest resurser är också de skolor där lägst andel elever i årskurs 9 uppnår kunskapskraven i alla ämnen. Motsatsvis är de skolor med högst resultat bland de skolor som får minst resurser. Andelen behöriga lärare är också lägre på de skolor med socioekonomiska utmaningar. Granskningen visar även att vissa skolor som erhåller en låg social tilldelning har svårt att tillsätta en tillräckligt stor grundorganisation för att tillhandahålla undervisning och stödja elever i behov av extra stöd.

Uppföljning av resursfördelningen sker inom ramen för budgetarbetet och kvalitetsarbetet. Denna uppföljning dokumenteras dock inte på ett systematiskt sätt och det är därmed inte helt tydligt vilka effekter resursfördelningen får för utbildningen och hur det påverkar barn och elevers utveckling och lärande. I vår mening finns det ett behov av att på ett mer ingående sätt analysera hur den sociala tilldelningen används och hur den bidrar till en mer likvärdig utbildning.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprövning är att utbildningsnämnden i stort säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning till stadens skolor.

Utifrån granskningen lämnar vi följande rekommendationer till utbildningsnämnden:

- ▶ Utredda hur den sociala tilldelningen bidrar till att stärka skolresultaten och en mer likvärdig utbildning.
- ▶ Utredda om grundtilldelningen (elevpengen) är tillräcklig för att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får sina behov tillgodosedda.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Revisorerna i Trollhättans Stad har beslutat att genomföra en granskning av hur utbildningsnämnden fördelar resurser för att stärka likvärdigheten bland stadens skolor. Bakgrunden till granskningen beskrivs närmare i bilaga 2.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om utbildningsnämnden säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning till stadens skolor, det vill säga i enlighet med skollagens bestämmelser om likvärdig utbildning.¹

- ▶ Har utbildningsnämnden fastställt en resursfördelningsmodell som i tillräcklig utsträckning syftar till att kompensera för elevernas olika förutsättningar?
- ▶ Har utbildningsnämnden fastställt en resursfördelningsmodell som säkerställer likvärdig kvalitet i utbildningen?
- ▶ Har utbildningsnämnden säkerställt att resursfördelningsmodellen utvärderas systematiskt?
- ▶ Har utbildningsnämnden utifrån vad som framkommit i utvärderingen vidtagit tillräckliga åtgärder för en likvärdig utbildning?

1.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna beskrivs i bilaga 3. Revisionskriterier i denna granskning utgörs av:

- ▶ 1 kap. 9 § skollagen (2010:800) om likvärdig utbildning
- ▶ 2 kap. 8b § och 10 § skollagen (2010:800) om kommuners resursfördelning
- ▶ 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725) om nämnders ansvar
- ▶ Eventuella stadsspecifika styrdokument

1.4. Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer. Källförteckning framgår av bilaga 4. Samtliga intervjuade har beretts tillfälle att sakfelsgranska rapporten.

1.5. Avgränsning och ansvarig nämnd

Granskningen avgränsas i enlighet med ställda revisionsfrågor och till att omfatta utbildningsnämnden. Vidare avgränsas granskningen till att omfatta stadens förskoleklass, grundskola och fritidshem.

¹ Med likvärdig utbildning avses (1) lika tillgång, (2) lika kvalitet och (3) att utbildning är kompenserande.

2. Utbildningsnämndens resursfördelningsmodell

2.1. Utbildningsnämndens ansvarsområde

Av utbildningsnämndens reglemente framgår att utbildningsnämnden ansvarar för verksamheterna förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola i Trollhättans Stad. Utbildningsnämnden ansvarar även för de uppgifter inom det offentliga skolväsendet som enligt skollagen samt relevanta förordningar åvilar kommunen.

2.2. Resursfördelningsmodellen i Trollhättans stad

I Trollhättans Mål- och resursplan (MRP) fördelas finansiella medel från kommunfullmäktige till utbildningsnämnden. De medel som nämnden erhåller i MRP fördelas baserat på antalet elever i kommunala skolor, fristående skolor samt elever till/från andra kommuner. Budgeten justeras årligen utifrån kommunens befolkningsprognos.

Den ekonomiska resursfördelningsmodellen antas årligen av utbildningsnämnden och gäller både för fristående skolor och kommunala grundskolor, förskolor och fritidshem. Resursfördelningsmodellen bygger på ett barn- och elevpengsystem där varje barn och elev genererar en intäkt till enheten. Utöver elevpengen fördelas även medel utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer. Elevpengen tillsammans med den socioekonomiska tilldelningen är basen i enheternas ekonomi och omfattar även fristående skolor.

2.3. Resursfördelningsmodellen i grundskolan

Under 2022 fanns totalt 6540 elever inom grundskolan i Trollhättan, varav 1173 elever i fristående skolor. I intervju beskrivs att konkurrenssituationen med de fristående skolorna i Trollhättan är betydande och att stadens grundskolor har en högre kapacitet än vad det finns elever. Enligt utbildningsnämndens delårsrapport per april 2023 framgår dock att antalet elever som söker sig till fristående skolor har minskat.

Figur 1: Figur 2: EYs tolkning av grundskolornas skolornas resurstilldelning.

2.3.1. Kostnader som anslagsfinansieras

Kostnader för barn- och elevstöd, kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper, skolskjuts, IT-system, elevhälsa, måltider och lokalvård ingår inte i elevpengen utan finansieras genom anslag.

2.3.2. Elevpeng

Som nämnts ovan fördelas resurser till skolenheterna utifrån antal elever. Varje elev genererar en elevpeng till skolenheten. Elevpengen är viktad utifrån årskurs där elever i de högre årskurserna genererar en högre elevpeng till skolenheten, detta förklaras av att elever i de högre årskurserna har mer undervisningstid. Elevpengen till respektive skolenhet justeras månadsvis baserat på antalet inskrivna elever.

2.3.3. Den socioekonomiska tilldelningen

Utöver elevpengen fördelas även medel utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer. I Trollhättans stad utgör den sociala tilldelningen cirka 7,5 procent (50,5 mnkr) av den totala tilldelningen som grundskolorna erhåller. I nedanstående diagram presenteras en jämförelse avseende andelen resurser som omfördelas utifrån socioekonomiska faktorer gällande grundskolan i andra kommuner.

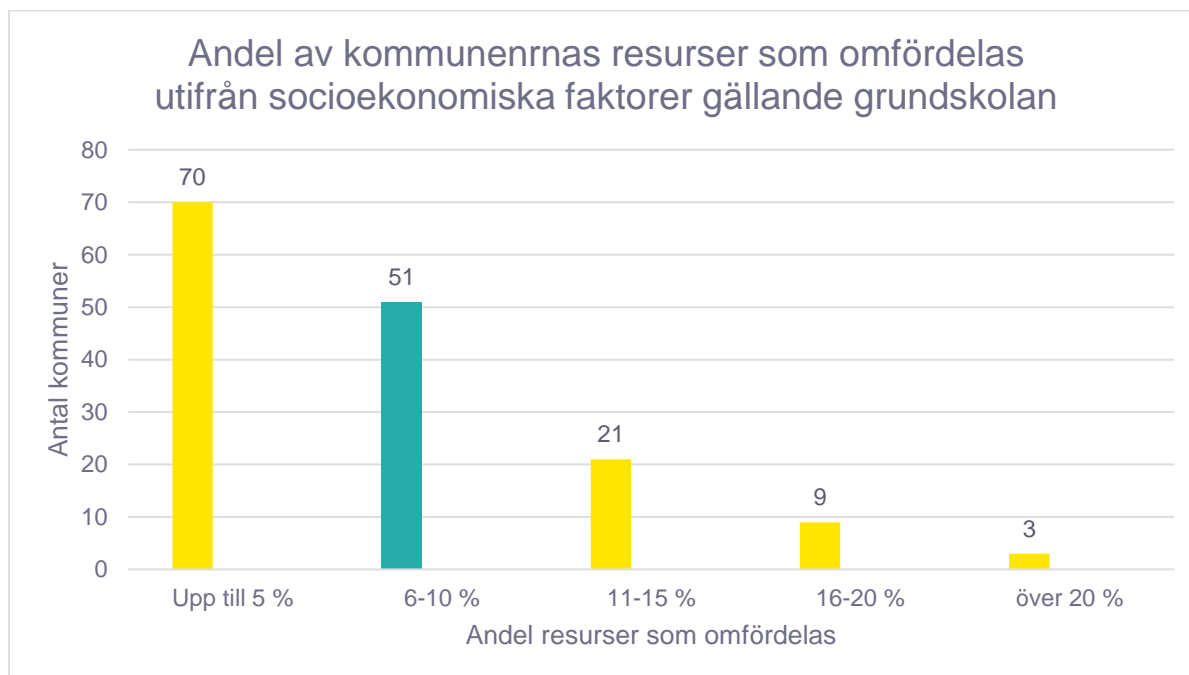

Diagram 1: Andel av kommunernas resurser som omfördelas utifrån socioekonomiska faktorer gällande grundskolan. Uppgifterna är hämtade från SKR, senast tillgängliga läsåret är 17/18.

Nuvarande sociala tilldelning beslutades 2019 och bygger på Skolverkets rapport från 2018 om familjebakgrundens betydelse för skolresultaten², forskningsstöd samt förvaltningens analys av stadens tidigare resurstilldelningsmodell. De socioekonomiska faktorerna utgörs av:

<i>Socioekonomiska faktorer</i>	<i>Viktning</i>
Antal elever med utomnordisk bakgrund	0,1
Antal elever med utomnordisk bakgrund som invandrat de senaste fyra åren	0,2
Antal elever i familjer med för försörjningsstöd	0,2
Antal elever med vårdnadshavare utan gymnasial utbildning	0,5

Tabell 1: Socioekonomiska faktorer utifrån Trollhättans resursfördelningsmodell.

Enligt den tjänsteskrivelse som togs fram 2019 i samband med beslutet om ny social tilldelning är föräldrarnas utbildningsbakgrund den faktor som i högst grad påverkar elevernas förutsättningar i undervisningen och det är därmed också den faktorn som är högst viktad i den sociala tilldelningen.

Antalet elever som uppfyller ovanstående parametrar per skolenhet multipliceras med viktningen för att få fram en summa per skola. Summan delas sedan med avsatt anslag för att få fram en summa per viktad elev. Denna summa läggs som ett extra anslag utöver elevpengen. Den beräknade ersättningen justeras ej under innevarande budgetår.

2.3.4. Övriga bidrag

Kommunens landsbygdsskolor erhåller utöver ovanstående tilldelning också ett extra bidrag för att kompensera för landsbygdsskolornas småskalighet. I verksamhetsplan 2023 beskrivs att skolor på landsbygden har svårare att rekrytera timvikarier. För att möjliggöra en högre grundbemanning och kunna täcka tillfällig frånvaro erhåller därför landsbygdsskolor 450 tkr i extra tilldelning. Under 2023 erhåller fyra skolor landsbygdsbidraget.

2.3.5. Enhetsbidrag

Kostnader för hyror, konsumtionsavgifter³, kapitaltjänstkostnader⁴, ledning/administration, internet, snöröjning/markskötsel och larm finansieras genom centrala anslag.

2.3.6. Tilläggsbelopp

Tilläggsbelopp kan beviljas för en elev som har ett omfattande behov av särskilt stöd som kräver extraordinära stödåtgärder. Tilläggsbeloppet för en elev är individuellt och betalas ut månadsvis. I intervju beskrivs att det endast är elever som behöver extraordinära insatser som beviljas tilläggsbeloppet. I intervju uppges att elever med neuropsykiatriska diagnoser

² Analyser av familjebakgrundens betydelse för skolresultaten och skillnader mellan skolor, 2018

³ **Konsumtionsavgifter** avser kostnader för EI, VA, värme

⁴ **Kapitaltjänstkostnader** avser kostnader som uppstår i driften efter att en investering har gjorts i verksamheterna så som räntekostnader och avskrivningskostnader.

exempelvis ADHD generellt inte resulterar i några extra medel och att det i vissa fall är svårt att tillgodose dessa elevers behov.

2.3.7. Statsbidrag för likvärdig skola

Utbildningsförvaltningen har under 2022 och 2023 erhållit 40 mnkr respektive 38,2 mnkr genom statsbidraget "likvärdig skola". Samtliga grundskolor i Trollhättans stad erhåller ersättning genom statsbidraget. Statsbidraget ska finansiera utökade eller nya insatser för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen inom kommunens skolor. Statsbidraget för likvärdig skola är ett av flera bidrag som grundskolorna i Trollhättans erhåller. Det beskrivs dock att statsbidraget för likvärdig skola är det enskilt största statsbidraget som skolorna mottar och att det därför är av stor betydelse för enheternas budget och planering.

2.4. Resultat av resursfördelningsmodellen

I intervjuer framkommer att resursfördelningsmodellen hitintills inte gett önskad effekt vad gäller att kompensera för elevernas olika förutsättningar. Det uppges att de resurser som tillförts inte har kunnat kompensera för bristande språkkunskaper hos elever med utländsk bakgrund.

I intervjuer uppges att den sociala tilldelningen som vissa skolor erhåller främst märks av genom en högre personaltäthet i form av fler lärare och mer elevhälsopersonal. Det framgår dock att det har varit, och i viss mån fortfarande är svårt att rekrytera behöriga lärare till skolor med större socioekonomiska utmaningar.

Statistik från Kolada bekräftar att lärartätheten på de fem skolor som får störst social tilldelning är högre än på de skolor med lägst social tilldelning (se diagram 2). Statistiken visar dock generellt sett att andelen behöriga lärare är lägre på skolor med en hög social tilldelning än de skolor med en låg social tilldelning (se diagram 3).

Trollhättans Stad har under åren provat olika modeller för att stärka likvärdigheten genom att styra personalresurser till skolor med socioekonomiska utmaningar. Det beskrivs att skolor i socioekonomiskt utsatta områden har fler förstelärartjänster och att statsbidraget för lärarassistenttjänster fördelas utifrån socioekonomiska behov. Det uppges även att elevhälsopersonal styrs till skolor i socioekonomiskt utsatta områden.

Lärartäthet och social tilldelning

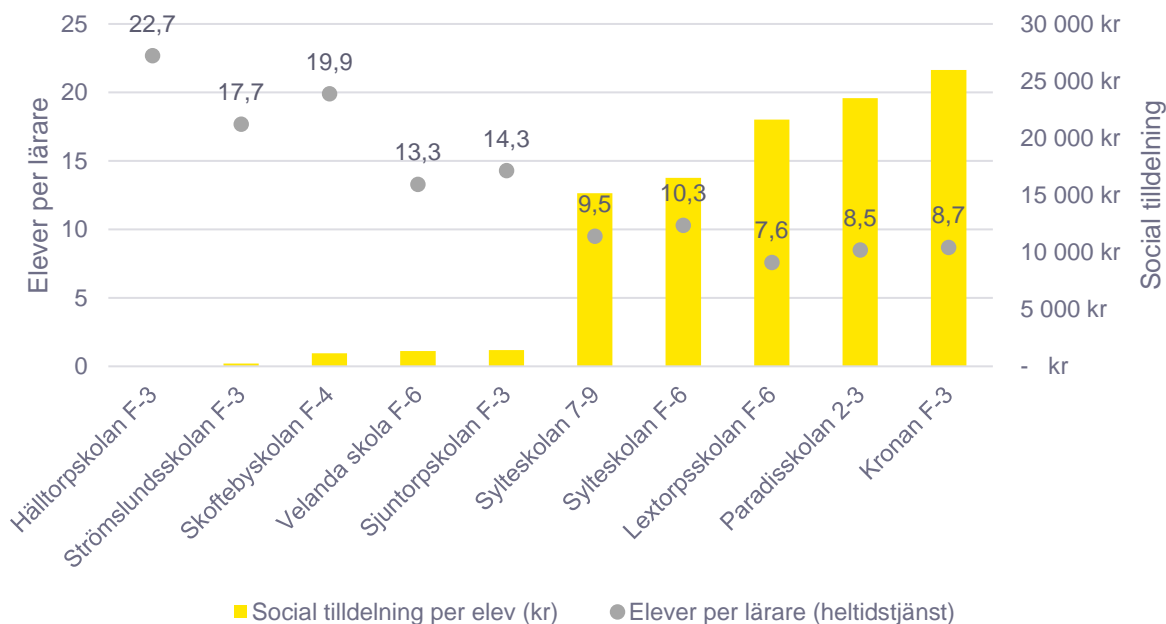

Diagram 2: Lärartäthet 2022 och social tilldelning 2023 på det tio skolor som erhåller störst respektive lägst social tilldelning.

Andelen behöriga lärare och social tilldelning

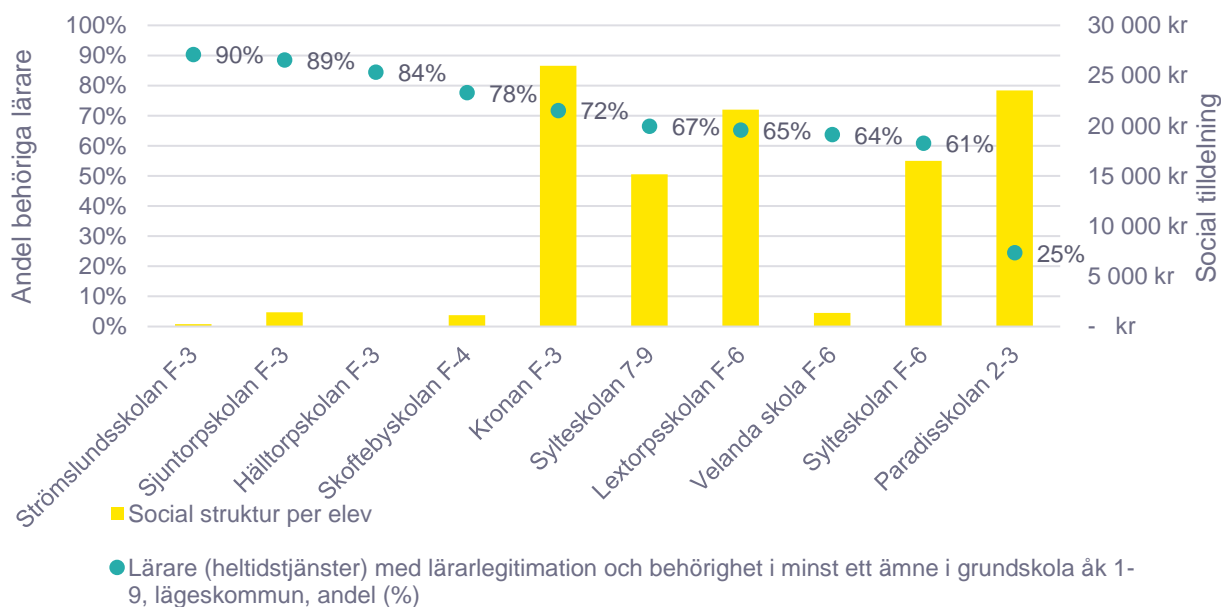

Diagram 3: Diagrammet visar andelen behöriga lärare i de tio skolor som får minst respektive störst social tilldelning.

För att komma till rätta med segregationen inom skolan fattade utbildningsnämnden 2020 beslut om en omorganisation inom grundskolan. Detta beslut har i Trollhättan kommit att kallas "Likvärdig skola" (se avsnitt 4.1 **Fel! Hittar inte referenskälla.**).

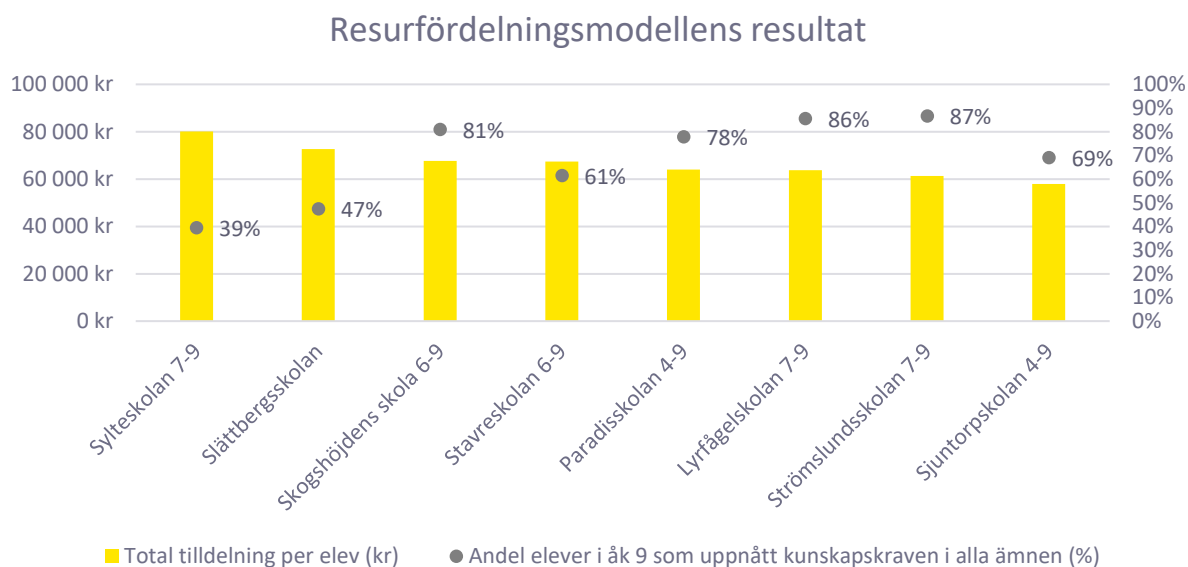

Diagram 4: Resursfördelningsmodellens påverkan på kunskapsresultaten i årskurs 9.

Trots beslutet om likvärdig skola kvarstår fortsatt stora skillnader i resultaten mellan kommunens grundskolor. Det finns dock indikationer på att de elever som bytt skola inom ramen för beslutet om likvärdig skola presterar bättre (se avsnitt 3.1). Av utbildningsnämndens delårsrapport per april 2023 framgår dock att likvärdigheten inom grundskolan brister och att skillnaderna i resultaten mellan olika elevgrupper är fortsatt stora.

Statistik från kommun och landstingsdatabasen (Kolada) och kommunens egen redovisning över resursfördelningen visar att de skolor som erhåller mest resurser också är de skolor där lägst andel elever i årskurs 9 uppnår kunskapskraven i alla ämnen. Motsatsvis är de skolor med högst andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen bland de skolor som får lägst resurstilldelning.

I intervjuer framkommer en samstämmig bild av att den sociala tilldelningen är viktig för att kunna upprätthålla resultaten och de stödstrukturer som finns på de skolorna med lägre resultat. Samtidigt uppges att en höjning av elevpengen är viktigare än en höjning av den sociala tilldelningen. Det uppges att vissa av de skolor med en låg social tilldelning har svårt att tillsätta en tillräckligt stor grundorganisation för att tillhandahålla undervisning och stödja elever i behov av extra stöd.

2.5. Vår bedömning

Enligt skollagen ska kommunen fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Vi bedömer att utbildningsnämnden fastställt en resursfördelningsmodell som i tillräcklig utsträckning syftar till att kompensera för elevernas olika förutsättningar.

Bedömningen grundar vi på att utbildningsnämnden fastställt en resursfördelningsmodell som utöver en grundtilldelning baserat på elevantal och årskurs, också syftar till att kompensera för elevernas socioekonomiska bakgrund och landsbygdsskolornas småskalighet.

Vi bedömer att utbildningsnämnden delvis fastställt en resursfördelningsmodell som säkerställer likvärdig kvalitet i utbildningen.

Delvis. Granskningen visar att utbildningsnämnden fastställt en resursfördelningsmodell som syftar till att kompensera för elevers olika förutsättningar. Det finns dock stora skillnader vad gäller kvalitet och likvärdighet i utbildningen. De skolor som erhåller mest resurser genom resursfördelningsmodellen är också de skolor där lägst andel elever i årskurs 9 uppnår kunskapskraven i alla ämnen. Motsatsvis är de skolor med högst resultat bland de skolor som får minst resurser. Vi konstaterar vidare att andelen behöriga lärare varierar mellan skolenheterna och att lärarbehörigheten är lägre i skolor med socioekonomiska utmaningar. Även om resursfördelningsmodellens syfte är att skapa en likvärdig utbildning menar vi att det mot bakgrund av ovanstående är tydligt att detta syfte för närvarande inte uppnås.

Granskningen visar även att vissa skolor som erhåller en låg social tilldelning har svårt att tillsätta en tillräckligt stor grundorganisation för att tillhandahålla undervisning och stödja elever i behov av extra stöd. I vår mening finns därför ett behov av att utredning om grundtilldelningen (elevpengen) är tillräcklig för att stödja dessa elever.

3. Uppföljning

3.1. Uppföljning av resursfördelningsmodellen

Utbildningsnämnden har antagit ett mål om ökad likvärdighet avseende barns och elevers kunskapsutveckling. Till målet finns bland annat en indikator avseende behörighet till gymnasiet bland elever vars vårdnadshavare saknar eftergymnasial utbildning. Indikatorn följs upp i samband med årsbokslut. Under 2022 var målvärdet satt till 74,8 procent. Utfallet per december 2022 var 69,1 procent.

Av delårsrapport per april framgår att det kvarstår utmaningar vad gäller resultaten för elever vars föräldrar saknar högre utbildning och elever med utländsk bakgrund.

Förvaltningen uppger att uppföljning och utvärdering av resursfördelningsmodellen pågår kontinuerligt under året i budgetprocessen och inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Denna uppföljning dokumenteras dock inte och det är därmed inte helt tydligt vilka effekter resursfördelningen får för utbildningen och hur det påverkar barn och elevers utveckling och lärande.

I intervjuer uppges att det än så länge är för tidigt att dra några slutsatser om effekterna av beslutet. Av delårsrapport per april 2023 framgår dock att kunskapsresultaten för de elever som bytt skola i samband med de organisationsförändringar som genomfördes hösten 2021 indikerar en positiv utveckling och att integrationen och elevernas språkkunskaper ökar.

3.2. Vår bedömning

Enligt skollagen ska kommunen fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Eftersom behov och förutsättningar skiljer sig över tid behöver kommunen systematiskt följa upp och utvärdera resursfördelningsmodellen.

Vi bedömer att nämnden i huvudsak säkerställt en tillräcklig uppföljning av resursfördelningsmodellen.

Vi konstaterar att segregationen i samhället är en av utbildningsväsendets stora utmaningar ur ett likvärdighetsperspektiv. Trollhättans stad omfördelar årligen cirka 50 miljoner kronor för att kompensera för elevers olika förutsättningar. Trots detta kvarstår väsentliga skillnader både vad gäller skolresultat och andelen behöriga lärare mellan stadens skolor. En framgångsfaktor i kommuners och skolors resursfördelning är en aktiv och medveten uppföljning av resursfördelningen. Granskningen visar att uppföljning av resursfördelningen sker inom ramen för budgetarbetet och kvalitetsarbetet. Vi konstaterar dock att denna uppföljning inte är dokumenterad och det är därmed inte helt tydligt vilka effekter resursfördelningen får för utbildningen och hur det påverkar barn och elevers utveckling och lärande.

4. Åtgärder för att säkerställa en likvärdig utbildning

4.1. Beslut om likvärdig skola

Av Högskolan Västs rapport *Skolan som forum för integration, Elever och skolpersonals upplevelser av en kommunalt styrd insats för att motverka skolegregation* framgår att Trollhättan är en jämförelsevis segregerad stad. Ekonomisk standard, utbildningsnivå, hälsa och förväntad medellivslängd samt andelen invånare med migrationsbakgrund varierar mellan de olika stadsdelarna. Segregationen syns även i Trollhättans skolor där andelen elever med utländsk bakgrund och föräldrar med eftergymnasial utbildning varierar kraftigt mellan skolor. Måluppfyllelsen och andelen behöriga lärare är lägre i de skolor som har en större andel elever med migrationsbakgrund och där föräldrarna har en lägre utbildningsnivå.

Trollhättans kommun har under lång tid på olika sätt försökt att motverka segregationens negativa effekter. Inom skolans område har detta främst inneburit olika typer av kompensatoriska insatser och resursförstärkningar i form av till exempel ökad lärartäthet och utbildnings- och forskningsinsatser vilka beskrivits i avsnitt 2.4. Som konstaterats tidigare har dessa insatser inte gett önskad effekt och skillnaderna mellan skolorna kvarstår.

I augusti 2020 presenterade utbildningsförvaltningen Utredningen *Likvärdig skola i Trollhättans Stad* som innehöll ett antal förslag för att minska segregationen i stadens skolor. Utifrån resultatet av utredningen beslutade utbildningsnämnden i oktober 2020 om att anta delar av förvaltningens förslag. Beslutet innebar att stänga Fräsegårdsskolan och göra om Kronanskolan från en F-9 skola till en F-3 skola från och med höstterminen 2021. Elever i årskurs 4-9 från Fräsegårdsskolan och Kronanskolan erbjöds skolplats på Lyrfågelskolan, Stavreskolan, Paradisskolan, Skogshöjdens skola och Strömslundsskolan där en majoritet av eleverna hade en annan socioekonomisk bakgrund. Elever från Fräsegårdsskolan årskurs F-3 erbjöds plats på Kronanskolan F-3. Som en del av beslutet ändrades också reglerna för skolskjuts och riktlinjer för skolplacering. Som beskrivits i avsnitt 3.1 är det än så länge för tidigt att dra några långtgående slutsatser av beslutet. I intervjuer uppges dock att vidare omstruktureringar kan komma att bli aktuellt om beslutet visar sig ge god effekt på kunskapsresultaten.

4.2. Vår bedömning

Vi bedömer att utbildningsnämnden i huvudsak vidtagit tillräckliga åtgärder för en likvärdig utbildning.

Utbildningsnämnden har beslutat om en större organisationsförändring i syfte att bryta segregationen och stärka eleverna skolresultat. Beslutet har inneburit att elever från skolor med socioekonomiska utmaningar omfördelats till andra skolor. Det är än så länge för tidigt att dra några slutsatser kring vilka effekter som beslutet kommer att generera. I vår mening har utbildningsnämnden dock uppvisat en hög grad av handlingskraft och innovation i beslutet vilket vi ser positivt på.

5. Samlad bedömning

5.1. Bedömning utifrån revisionsfrågorna

Revisionsfrågor	Svar på revisionsfrågorna
Har utbildningsnämnden fastställt en resursfördelningsmodell som i tillräcklig utsträckning syftar till att kompensera för elevernas olika förutsättningar?	Ja. Bedömningen grundar vi på att utbildningsnämnden fastställt en resursfördelningsmodell som utöver en grundtilldelning baserat på elevantal och årskurs, också syftar till att kompensera för elevernas socioekonomiska bakgrund och landsbygdsskolornas småskalighet.
Har utbildningsnämnden fastställt en resursfördelningsmodell som säkerställer likvärdig kvalitet i utbildningen?	Delvis. Granskningen visar att utbildningsnämnden fastställt en resursfördelningsmodell som syftar till att kompensera för elevers olika förutsättningar. Det finns dock stora skillnader vad gäller kvalitet och likvärdighet i utbildningen. De skolor som erhåller mest resurser genom resursfördelningsmodellen är också de skolor där lägst andel elever i årskurs 9 uppnår kunskapskraven i alla ämnen. Motsatsvis är de skolor med högst resultat bland de skolor som får minst resurser. Vi konstaterar vidare att andelen behöriga lärare varierar mellan skolenheterna och att lärarbehörigheten generellt är lägre i skolor med socioekonomiska utmaningar. Även om resursfördelningsmodellens intention är att skapa en likvärdig utbildning är det i vår mening uppenbart att detta syfte för närvarande inte uppnås. Granskningen visar även att vissa skolor som erhåller en låg social tilldelning har svårt att tillsätta en tillräckligt stor grundorganisation för att tillhandahålla undervisning och stödja elever i behov av extra stöd.
Har utbildningsnämnden säkerställt att resursfördelningsmodellen utvärderas systematiskt?	Ja, i huvudsak. Granskningen visar att uppföljning av resursfördelningen sker inom ramen för budgetarbetet och kvalitetsarbetet. Vi konstaterar dock att denna uppföljning inte är dokumenterad och det är därmed inte helt tydligt vilka effekter resursfördelningen får för utbildningen och hur det påverkar barn och elevers utveckling och lärande.
Har utbildningsnämnden utifrån vad som framkommit i utvärderingen vidtagit tillräckliga åtgärder för en likvärdig utbildning?	Ja, i huvudsak. Utbildningsnämnden har beslutat om en större organisationsförändring i syfte att bryta segregationen och stärka elevernas skolresultat. Beslutet har inneburit att elever från skolor med socioekonomiska utmaningar omfördelats till andra skolor. Det är än så länge för tidigt att dra några

	<p>långtgående slutsatser kring vilka effekter som beslutet kommer att generera. I vår mening har utbildningsnämnden dock uppvisat en hög grad av handlingskraft och innovation i beslutet vilket vi ser positivt på.</p>
--	---

5.2. Slutsatser

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprovning är att utbildningsnämnden i stort säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning till stadens skolor. Utbildningsnämnden har fastställt en resursfördelningsmodell som syftar till att kompensera för elevernas olika förutsättningar. Resursfördelningsmodellen innebär en väsentlig omfördelning av resurser till skolor med större socioekonomiska utmaningar. Trots detta kvarstår stora skillnader i elevernas kunskapsresultat och lärarbehörigheten vilket innebär att utbildningen inte är helt likvärdig. Granskningen visar att uppföljning av resursfördelningen sker inom ramen för budgetarbetet och kvalitetsarbetet. Vi konstaterar dock att denna uppföljning inte är dokumenterad och det är därmed inte heller helt tydligt vilka effekter resursfördelningen får för utbildningen och hur det påverkar barn och elevers utveckling och lärande. I vår mening finns det ett behov av att på ett mer ingående sätt analysera hur den sociala tilldelningen används och hur den bidrar till en mer likvärdig utbildning.

Utifrån granskningen lämnar vi följande rekommendationer till utbildningsnämnden:

- ▶ Utreda hur den sociala tilldelningen bidrar till att stärka skolresultaten och en mer likvärdig utbildning.
- ▶ Utreda om grundtilldelningen (elevpengen) är tillräcklig för att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får sina behov tillgodosedda.

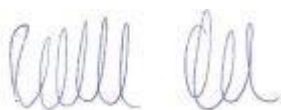
Göteborg den 27 september 2023

Johan Palmgren
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Aron Larsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Rebecka Rask
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1. Resursfördelning 2023

I nedanstående tabell redovisas resursfördelningen till Stadens skolor per elev. Samtliga belopp anges i kronor. Enhetsbidrag och tilläggsbelopp ingår ej i tabellen.

	<i>Elevpeng</i>	<i>Social struktur</i>	<i>Övrigt bidrag⁵</i>	<i>Statsbidrag⁶</i>	<i>Totalt</i>
Lyrfågelskolan F	31 887	3 048		3 778	38 714
Hälltorpskolan	40 828			2 086	42 914
Strömsslundsskolan F-3	40 843	254		2 220	43 316
Sjuntorpskolan F-3	40 957	1 432	882	2 929	46 200
Dalkjusans skola	41 061	2 116		3 344	46 521
Skoftebyskolan F-4	43 354	1 133		3 295	47 782
Lyrfågelskolan 1-3	43 933	2 164		3 342	49 439
Björndalsskolan	41 094	4 042		4 402	49 538
Velanda skola	45 030	1 340	3 041	2 041	51 451
Åsaka skola	45 513	1 484	3 000	2 006	52 003
Upphärads skola	44 439	2 367	6 081	2 793	55 680
Stavreskolan F-5	45 047	6 165		4 838	56 050
Skogshöjdens skola 4-5	51 657	3 613		1 319	56 589
Strömsslundsskolan 4-6	51 657	3 262		2 333	57 252
Sjuntorpskolan 4-9	54 402	1 886	940	673	57 901
Lyrfågelskolan 4-6	51 657	4 118		2 300	58 075
Trollhättans Stad	48 811	7 024	300	4 668	60 803
Strömsslundsskolan 7-9	56 870	2 509		1 986	61 365
Skoftebyskolan 5-6	51 657	8 604		1 278	61 538
Lyrfågelskolan 7-9	56 870	4 605		2 252	63 728
Paradisskolan 4-9	54 486	6 092		3 428	64 007
Hjortmosseskolan F-5	44 135	12 053		8 307	64 495
Stavreskolan 6-9	55 281	8 160		3 958	67 398
Skogshöjdens skola 6-9	55 484	8 005		4 200	67 688
Hjortmosseskolan 6	51 657	13 621		5 018	70 296
Sylteskolan F-6	45 077	16 506		10 657	72 240
Slättbergsskolan	56 870	11 391		4 461	72 721
Sylteskolan 7-9	56 870	15 156		8 094	80 120
Lextorpsskolan	45 474	21 610		13 522	80 606
Paradisskolan 2-3	43 933	23 502		15 556	82 991
Kronan	40 788	25 972		16 989	83 749

⁵ Övriga bidrag = landsbyggstilläget

⁶ Statsbidrag avseende likvärdig skola.

Bilaga 2. Bakgrund

Enligt förarbetena till den nuvarande skollagen lyfter lagstiftaren fram att rätten till en likvärdig utbildning för alla elever är en av de viktigaste grundprinciperna i utbildningsväsendet. Av skollagen framgår att kommuner ska fördela resurser efter elevernas olika förutsättningar och behov. I detta ingår att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Under de senaste två åren har gymnasiebehörigheten sjunkit bland elever i årskurs nio i Trollhättans Stads grundskolor. Det är stora resultatmässiga skillnader mellan stadens skolor under läsåret 22/23, exempelvis är andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen mer än dubbelt så hög på Strömslundskolan jämfört med Sylteskolan. Vidare finns även resultat skillnader utifrån andra bakgrundsfaktorer såsom kön, föräldrars utbildningsnivå och utländsk bakgrund. Under 2021 stängdes två skolor i staden i syfte att minska segregation och öka förutsättningarna för likvärdighet i tillgången till utbildning.

De förtroendevalda revisorerna har mot bakgrund av ovanstående och sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt det som väsentligt att genomföra en granskning av hur utbildningsnämnden fördelar resurser för att stärka likvärdigheten bland stadens skolor. Ansvarsgrunder som är relevanta i denna granskning är bland annat risken för bristande måluppfyllelse och bristande intern kontroll av verksamheten.

Bilaga 3. Revisionskriterier

Skollag (2010:800) 1 kap 9 §

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

Skollag (2010:800) 2 kap 8 b §

Enligt skollagen ska kommunen ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Skollag (2010:800) 4 kap 3 §

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Kommunallag (2017:725) 6 kap. 6 §

Av kommunallagen framgår att nämnderna ansvarar för att var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Likaså skall nämnderna se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Utbildningsnämndens reglemente

Utbildningsnämnden ansvarar för de uppgifter inom det offentliga skolväsendet som enligt skollag samt relevanta förordningar åvilar kommunen.

Bilaga 4. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Ekonomichef för utbildningsförvaltningen, 2023-06-08
- ▶ Utbildningsnämndens presidium, 2023-06-16
- ▶ Förvaltningschef för utbildningsförvaltningen, 2023-06-21
- ▶ Verksamhetschef för grundskola, 2023-06-22
- ▶ Rektor Sylteskolan, 2023-06-22
- ▶ Rektor Slättbergsskolan, 2023-06-22
- ▶ Rektor Strömslundsskolan, 2023-06-22

Dokumentation

- ▶ Beslut UN §45, 2021
- ▶ Bidrag till fristående förskoleklass och grundskola samt till fritidshem, 2022
- ▶ Bidrag till fristående förskoleklass och grundskola samt till fritidshem, 2023
- ▶ Elevpeng, 2023
- ▶ Mål- och resursplan 2022–2023 budget 2023
- ▶ Pedagogiskt bokslut förvaltningsnivå, 2022
- ▶ Pedagogiskt bokslut grundskola, 2023
- ▶ Rapport Högskolan Väst Skolan som forum för integration, 2023
- ▶ Rapport utbildningsnämndens tilldelning april, 2021
- ▶ Utbildningsnämndens delårsrapport april, 2023
- ▶ Utbildningsnämndens delårsrapport april, 2021
- ▶ Utbildningsnämndens delårsrapport april, 2022
- ▶ Utbildningsnämndens delårsrapport augusti, 2022
- ▶ Utbildningsnämndens månadsuppföljning oktober, 2022
- ▶ Utbildningsnämndens reglemente, 2023
- ▶ Utbildningsnämndens verksamhetsplan med budget, 2022
- ▶ Utbildningsnämndens verksamhetsplan med budget, 2023
- ▶ Utbildningsnämndens årsbokslut och verksamhetsredogörelse, 2022
- ▶ Årsredovisning, 2022

Protokoll

▶ Protokoll 2021-11-30	▶ Protokoll 2022-06-21	▶ Protokoll 2023-03-28
▶ Protokoll 2021-12-14	▶ Protokoll 2022-08-30	▶ Protokoll 2023-04-25
▶ Protokoll 2021-12-20	▶ Protokoll 2022-09-20	▶ Protokoll 2023-05-24
▶ Protokoll 2022-02-22	▶ Protokoll 2022-10-25	▶ Protokoll 2023-06-20
▶ Protokoll 2022-03-29	▶ Protokoll 2022-12-13	
▶ Protokoll 2022-04-26	▶ Protokoll 2023-01-24	